

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระ ชาวพุทธวันสำคัญคือวันพระวันโกน วันพระวันโกนคือ แสงงหาทรัพย์ภายใน ถ้าแสงงหาทรัพย์ภายในก็เพื่อให้หัวใจเราร่มเย็นเป็นสุข ให้หัวใจร่มเย็น เป็นสุขเพราะเราไม่ต้องทุกข์ยากมากจนเกินไป เพราะเราต้องแบกรับภาระความเป็นอยู่ของเรา อยู่แล้ว เห็นไหม

คนเกิดมาต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัยเครื่องอาศัยมีการแสวงหา ใครทำบุญกุศลมา มากน้อยแค่ไหนเขาจะประสบความสำเร็จของเขา เขาจะขาดแคลนของเขา อยู่ที่การกระทำของเขา อยู่ที่การกระทำของเขา อยู่ที่อำนาจวาสนาของเขา อยู่ที่เขาวรรณปัญญาของเขา คำว่า “เขาวรรณปัญญา” เขาวรรณปัญญานี้คือบุญกุศล

เวลาบอกว่าอยากได้อะไร บุญที่สูงที่สุดคือการภาวนา ภาวนาคือภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากจิต พอปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากจิตทำให้จิตดวงนั้นมีปัญญา ถ้าจิตดวง นั้นมีปัญญาขึ้นมามันจะแก้ไขชีวิต แก้ไขอุปสรรค แก้ไขสิ่งต่างๆ ในชีวิตได้ทั้งสิ้น

แม้แต่เวลาบวชเป็นพระเรา เวลาพระเราเวลาภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้น เกิดขึ้น ก็ชำระล้างกิเลสในใจของตน การจะชำระล้างกิเลสในใจของตนขึ้นมาได้มันต้องมีสติมีปัญญามีอำนาจวาสนามาก เพราะมีอำนาจวาสนามาก เพราะว่าในพระไตรปิฎก พระอรหันต์ต้องสร้าง มาอย่างน้อยแสนกัปๆ

คำว่า “แสนกัป” สร้างซ้ำสร้างซ้อน ดุสิต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดูประวัติของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ๆ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย สร้าง สมบุญญาธิการขนาดนั้น สร้างสมบุญญาธิการขนาดนั้นเพื่อให้หัวใจปมเพาะเพื่อให้ความพร้อม พร้อมที่จะอะไร พร้อมที่จะมีเขาวรรณปัญญาในใจของตนไง ไม่ให้ใครมาชักมาลากไป ถ้าใครมา ชักมาลากไป ตัวเองก็หลงตัวเองอยู่แล้วนะ แล้วใครมาเกลี้ยกล่อม ไปหมดเลย

แต่ถ้ามันเผชิญกับความจริงในใจของตน เผชิญกับความจริงในใจของตน เห็นไหม เด็ก
ไร้เดียงสา มันน่ารักนะ แต่ความไร้เดียงสาอยู่กับโลกไม่ได้ เด็กที่ไร้เดียงสาๆ พ่อแม่เขาคุ่มครอง
ดูแล พ่อแม่คุ่มครองดูแล พ่อแม่ที่เขา มีสถานะ เด็กนั้นก็มีความสุขความสงบพอสมควร พ่อแม่ที่
ทุกข์ยากขึ้นมา เขาก็รักษาของเขา แล้วถ้าพ่อแม่เป็นชนกลุ่มน้อยอยู่บนดอย

อยู่บนดอย เห็นไหม บนดอยสมัยโบราณมันติดต่อกันไม่ได้นะ บนดอยติดต่อกันไม่ได้
เขาต้องปลูกพืช เขาต้องแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัยของเขาเอง ถ้าแสวงหาปัจจัยเครื่องอาศัย
ของเขาเอง ดินฟ้าอากาศถึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เขาถึงต้องเคารพบูชาทุกๆ อย่างเพื่อประกัน
ชีวิตความอยู่รอดของเขา นี่คือการทุกข์ความยากของโลกในโลกนี้

แต่ถ้าหัวใจมันเป็นธรรมๆ ขึ้นมา เราเกิดในที่ไหน เราแสวงหาสิ่งใดขึ้นมา จิตใจเรา
เข้มแข็งขึ้นมา เรารักษาสິงนั้นได้ เรามีสติปัญญาพาชีวิตเรารอดได้ จากการไร้เดียงสา กว่าที่จะ
เดียงสา มีสภาวะขึ้นมา ไต่ขึ้นมา เรามีชีวิตขึ้นมา นี่กาลเวลามันก็ลื่นกินทุกๆ อย่าง กาลเวลามัน
ลื่นกินทุกอย่าง เว้นไว้แต่กรรม กรรมดี กรรมชั่ว กรรมดี กรรมชั่ว เวลามันก็ลื่นกินได้นะ เห็น
ไหม

คนเกิดมา ทางวิทยาศาสตร์เกิดมาต้องเท่ากัน เกิดมาต้องเสมอกัน เกิดมาเป็นสิทธิ
เสรีภาพ ประชาธิปไตย หนึ่งคะแนน หนึ่งเสียง...ไม่มีทาง เสียงเล็กเสียงใหญ่ กำปั้นใหญ่มันทุบ
หมดเลย นี่ไง กรรมมันมี กรรมมันมีทั้งนั้นนะ ประชาธิปไตยๆ ไร เกิดมาก็เท่ากัน

เกิดมาเท่ากันๆ แต่การบ่มเพาะ กรรมเก่า กรรมใหม่ กรรมเก่าอะไรจะไปแก้ไขอันนั้น
แต่กรรมเก่าๆ เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “อานนท์ เรา
กระหายน้ำเหลือเกิน กระหายน้ำเหลือเกิน” เวลากรรมเก่า ขนาดเป็นศาสดานะ สร้างสม
บุญญาธิการขนาดนั้นเศษกรรมมันยังตอบสนอง ถ้าตอบสนองขึ้นมา

แต่เวลาพระอานนท์จะไปตักน้ำขึ้นมา น้ำชุ่มๆ มันใสมา “สิ่งที่ไม่เคยมีไม่เคยเป็นก็เป็น
แล้วพระเจ้าค่ะ” พระอานนท์ที่พึ่ง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพาน “มันเป็นเช่นนั้นเองอานนท์ มันเป็น
อย่างนั้นแหละ” พอคนที่เข้าใจได้แล้วนะ มันเข้าใจ ปัญญา มันไม่มีสิ่งใดสูงส่งไปกว่าใคร ไม่มีสิ่ง
ที่จงล้างจอบผลาญ เวรกรรมอันนั้นมันจะมากดถ่วงใจดวงนั้น ไม่มี มันเป็นเช่นนั้นเอง มันเป็น

อย่างนั้นแหละ มันเป็นอย่างนั้นนะมันเป็นข้อเท็จจริงของมัน นี่ไง สิ่งที่ว่ากาลเวลา กาลเวลา
กลืนกินไม่ได้คือกรรมของคนๆ

กรรมดีๆ เห็นไหม ถ้ากลืนกินๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างสมบุญญาธิการ
เป็นพระโพธิสัตว์ ถ้าสร้างสมมาเป็นพระโพธิสัตว์ เวลาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วที่สร้างมา
๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย มันก็เป็นอดีต เวลาที่กลืนกินหมดนะสิ เกิดมาก็เท่ากันนะสิ

มันไม่เท่ากัน ไม่เท่ากันเพราะอะไร เพราะ เอโก ธมฺโม เอกนามกิง หนึ่งเดียวเท่านั้น ไม่มี
สอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้องค์เดียว ไม่มีช้อน เป็นไปไม่ได้ แม้แต่องค์เดียวนี้
เกือบเป็นเกือบตาย องค์เดียวเรายังแสวงหากันขนาดนี้ มันจะเกิดมาขนาดไหน คนที่สร้างมา
ขนาดนั้น

นี่ถึงพูดว่าความเปลี่ยนแปลง กาลเวลาเปลี่ยนแปลงทุกๆ อย่าง แต่กรรมของคน กรรมที่
สร้างสมบุญมา สร้างสมขึ้นมา วันนี่วันพระ วันพระเรามาทำบุญกุศลของเรา เราสร้างบุญกุศล
ของเรา เราทำเพื่อหัวใจของเรา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วแน่นอน

ทำดีต้องได้ดี ถ้าทำดีของเรา ทำดีด้วยความซื่อสัตย์ เวลาพระเรามีสัตย์ ถ้ามีสัตย์ขึ้นมา
มีสัตย์คือมีความจริงใจกับตัวเอง มีตั้งข้อถ้อยคฤตกรรมแล้วจะทำตามนั้นๆ เวลานั่งสมาธิภาวนา
จะทำตามนั้นๆ เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนา ตั้งกติกาลแล้วจะทำตามนั้นๆ

ถ้าคนมีสัตย์ๆ แล้วทำต่อเนื่องๆ ทำต่อเนื่องขึ้นมาด้วยการบ่มเพาะ เห็นไหม ด้วยการบ่ม
เพาะด้วยวิญญะ เวียนวายุตายเกิดในวิญญะ การบ่มเพาะเป็นจริตเป็นนิสัย ศิล สมาธิ ปัญญาบ่ม
เพาะใจเดียวนั้น พิจารณาเดียวนั้น พิจารณาเดียวนั้นนะ ดูแลกันเดียวนั้น

แล้วถ้ามันไม่มีสัตย์ ล้มลุกคลุกคลาน เวลาจูดรูปไว้ดอกหนึ่ง ใ้อโฮ! เมื่อไหร่มันจะหมด
ดอกสักที่เนี่ย จะทุบให้รูปมันพังเลย ตั้งเวลาไว้เวลามันเดินเข้ามา แต่เวลามีความสุขนะ แป็บ
เดียวๆ

เวลาครูบาอาจารย์เวลาจิตท่านรวมลง สามชั่วโมง สี่ชั่วโมงนะ ครึ่งวันนะ มันแป็บเดียว
พอลายออกมาดูเวลา ใ้อโฮ! ไปขนาดนั้นนะ แล้วสิ่งนั้นมันจะซุ่มขึ้นในหัวใจนะ ติดหัวใจดวงนี้
ไปอยู่หลายวันเลย ติดจิตใจดวงนี้ไปหลายวัน

แล้วเวลาคิด สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ความสุขที่แสวงหาทางโลกก็เท่านั้นนะ ใครๆ ก็
เสพสุขได้ทั้งนั้นนะ มีเงินมีปัจจัยเราซื้อบริการได้ทุกๆ อย่าง แต่เวลาจิตสงบไม่มีใครทำให้ใครได้
แล้วเวลาเราทำของเรา หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกนี่ก็โธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ กวามันจะ
เป็นไปได้เกือบเป็นเกือบตาย

เวลาเกือบเป็นเกือบตายขึ้นมามันต้องลงทุนลงแรงขนาดนั้น แล้วเวลาหลงตาทำานพูด
“จิตร้องเรียกความช่วยเหลือ จิตร้องเรียกความช่วยเหลือ” เวลาเด็กไร้เดียงสาพ่อแม่ก็คุ้มครอง
ดูแลมัน แล้วร่างกาย หัวใจของเราใครจะคุ้มครองดูแล เอาพ่อแม่ที่ไหนมาช่วยภาวานา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังบอกเลย “เราแค่บอกทางเธอเท่านั้น เธอต้อง
เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเอง เราเป็นคนชี้ทางเท่านั้น เราเป็นคนชี้ทางเท่านั้น”

นี่ก็เหมือนกัน พ่อแม่ก็พยายามอบรมสั่งสอนขึ้นมา เราก็ต้องเติบโตขึ้นมา พอเติบโต
ขึ้นมา นี่เป็นผลของวิญญูะไร แต่เวลาจะภาวานาขึ้นมาเนะ สิ่งที่คุณคุ้มครองมันได้ก็ศีลของเราเท่า
นั่นเอง ศีลนี้คุ้มครองได้ ศีลนี้คุ้มครองได้ เพราะถ้าศีลมันสะอาดบริสุทธิ์ขึ้นมาแล้วกิเลสมันหลุด
ไม่ได้ ถ้าศีลมันต่างมันพร้อย ฆุนก็ยังไม่ได้ทำ นี่ก็ยังไม่ได้ทำ เราโกหกตัวเอง มันสงสัยไปหมด
แล้วสงสัยไปหมด เห็นไหม เชื้อนเวลามันแตก มันแตกเท่าตามดนะ

นี่ก็เหมือนกัน ใจสงสัยเล็กๆ น้อยๆ ใจจิตได้สำนึกนะ นั่นนะมันพุดขึ้นมา ใจที่ว่าเวลาโกรธ
เวลาเกลียด เวลาสิ่งอารมณ์รุนแรงไม่มีหรอก ใจสงสัยเล็กๆ ใจที่อยู่ในหัวใจนั้นนะ แต่ถ้าศีล
คุ้มครองได้ ศีลคุ้มครองได้ เราก็ปลงอาบัติแล้ว สิ่งที่ได้ผิดพลาด ผิดพลาดก็การปลงอาบัติคือ
การยอมรับสารภาพ คือการยอมรับ การสารภาพว่าขาดสติ ทำไปด้วยความพลั้งเผลอ ข้าพเจ้า
จะตั้งใจจะไม่กระทำอย่างนั้นอีก ไม่ทำอย่างนั้นอีก แล้วจะทำคุณงามความดีของเรา นี่ไง ศีล
คุ้มครอง คุ้มครองอย่างนั้น คุ้มครองไม่ให้กิเลสมันมาคอยขุดคุ้ยขึ้นมาในใจของเรา เห็นไหม
แล้วถ้าพยายามทำความสงบใจเข้ามา ถ้ามันสงบเข้ามา นี่ไง จิตเป็นอิสระ

ถ้าจิตเป็นอิสระขึ้นมา อิสระจากสัญญาอารมณ์ อิสระ สัญญาอารมณ์เป็นตัวเชื่อม
เชื่อมไม่ให้กิเลสมันครอบงำ เวลาจิตมันมีอิสระขึ้นมา สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี จิตที่เรียกร้อง
ความช่วยเหลือ เรียกร้องความช่วยเหลือก็เรียกร้องความช่วยเหลือจากเจตนา จากทัศนคติ
จากการกระทำ จากบุญวาสนา นี่มันจะเชื่อมโยงเข้ามาเนะ วันพระๆ พระผู้ประเสริฐ ประเสริฐที่นี้

เวลาหล่อพระๆ หล่อพระขึ้นมาได้บุญมากๆ หล่อพระได้บุญมากก็เป็นสัญลักษณ์เอาไว้ให้คนได้กราบไหว้บูชา เวลาคนกราบไหว้บูชาเราก็ได้บุญด้วยๆ เราก็สร้างกันไว้ นี่หล่อพระๆ เวลาพระในใจขึ้นมา ทุกๆ คนต้องมีการกระทำขึ้นมาเอง มนุษย์จะล่องพันทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ การกระทำของเราแล้วทำต้องเป็นสัมมาทิฏฐิด้วย ถ้าความเพียรที่ถูกต้องดีงาม

ความเพียรที่ไม่ถูกต้องนะ ในสมัยพุทธกาลมีนักบวชเขาถือพรตประพฤติตนเป็นหมา ประพฤติตนเป็นหมา ประพฤติตนเป็นสัตว์ คูสิ คนโบราณเขาจะกราบไหว้รูปสัตว์ รูปต่างๆ ใสนี้เขาประพฤติเป็นสัตว์ ดำรงชีพเหมือนหมาณะ กินเหมือนหมา นอนเหมือนหมา ใช้ดำรงชีพเหมือนหมาเลย อยู่ในพระไตรปิฎก แล้วก็มาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ข้าพเจ้าทำประพฤติปฏิบัติเข้มขันเข้มงวดอย่างนี้ ข้าพเจ้าจะได้อะไร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ท่านบอก “อย่าให้เราพูดเลย” ครั้งที่ ๑ เขาก็ยังถามอีก เขาอยากรู้ เพราะเขาทำแล้วเขาก็ไม่รู้ใจ เขาประพฤติวัตรเป็นหมา แล้วเขาก็ถามครั้งที่ ๒ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ว่า “อย่าให้เราพูดเลย” พอถามครั้งที่ ๓ “อ้าว! เธอตายไปเธอก็เป็นหมาไป เธอตายไปเธอก็เป็นสุนัขไป เพราะอะไร เพราะยังไม่ตายเธอก็อยากเป็นสุนัขอยู่แล้วไง แล้วประพฤติตนเป็นสุนัขไป แล้วตายจะไปไหนล่ะ ตายก็ไปเกิดเป็นสุนัขไป”

นี่ไง ความเพียร ความวิริยะ ความอดุสาหะ ถ้าความเพียรไม่ชอบ ทำความเพียรผิดพลาดขึ้นมาไม่ถูกต้องดีงาม มันเข้าไม่ได้หรอก ประพฤติขนาดนั้นนะ ประพฤติตนเป็นหมาณะ กินอยู่แบบสุนัขเลย นี่ไง ทุกกริยาไป ทุกกริยาไป ถ้ามีความเห็นผิด ครุบาอาจารย์ที่เป็นความเห็นผิดเขาก็ชักไปทางที่ผิดไป แล้วเวลาทำด้วยความเข้มขันเข้มงวดนะ ใฮ้ไฮ! มันสุดยอดๆ ด้วยความหลงผิด ถ้าความถูกต้องดีงามขึ้นมา เราต้องทำให้ถูกต้องดีงามของเรา นี่ประพฤติถูกต้องดีงามของเรา

โดยธรรมชาติเราเกิดมาเรามีวิชา เรามีความไม่รู้อยู่แล้ว ถ้าความไม่รู้ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดยอดๆ แต่คนที่ไม่รู้ไปทำมันก็ต้องผิดพลาดเป็นเรื่องธรรมดา เวลาผิดพลาดไปแล้วก็แก้ไขของเรา นี่ผู้ที่มีอำนาจวาสนานะ

เราอยู่ในวงกรรมฐาน อยู่ในวงครูบาอาจารย์เรานะ เขาพยายามจะพูด พยายามจะชี้แนะ พยายามจะเปิดอกขึ้นมา ถ้าใครมีความรู้จริงช่วยที

เวลาหลวงปู่บัว หลวงปู่คำดีขอให้หลวงตาไปช่วยๆ เวลาเขาขอให้ไปช่วยเพราะเขารู้ว่าเขาผิด หลวงปู่คำดีรู้เลยว่ามันไม่ใช่ทาง มันยังไปไม่ได้ ออกมาจุดธูปเลยนะ อธิษฐานเลย ขอให้หลวงตามาช่วยหน่อย นี่รู้ว่าผิดแต่ยังหาทางไปไม่ได้

เวลาหลวงตาท่านไปเยี่ยมหลวงปู่คำดี “อ้าว! มาเร็วแท้” พอเข้าไปในกุฏิคุยกันตัวต่อตัว สองต่อสอง พอคุยพอชี้แนะ “รู้แล้วๆ รู้แล้วแต่ยังทำไม่ได้ รู้แล้ว” พอรู้แล้ว หลวงตาท่านก็กลับพอท่านกลับไปแล้วหลวงปู่คำดีท่านก็ต้องเร่งความดีของท่าน เห็นไหม

นี่เวลาฟัง ช่องทางที่ถูกต้อง ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงๆ เห็นไหม เราต้องการครูบาอาจารย์ที่ท่านชี้ทางให้ๆ ถ้าเรายังไม่รู้ เรายังไม่รู้แต่เราก็รู้อยู่ว่ามันไม่ใช่ หลวงปู่คำดีท่านรู้อยู่ว่าท่านยังไปไม่ถูกทาง แล้วก็ยังไม่ถูกด้วย จนต้องให้คนที่ถูกมาบอก แล้วคนที่ถูกมันอยู่ที่ไหนล่ะ คนที่ถูกมันอยู่ที่ไหน

แต่ถ้าเราไม่อย่างนั้น เวลากิเลสมันปิดหูปิดตานั้นมันร้อยแปด มันพยายามสร้างภาพของมัน เวลาการกระทำของมัน แล้วก็อย่างที่วานี้ ความเพียร ความสุดยอด เป็นอริยสัจ เป็นสัจจะเป็นความจริง...มันเป็นความอ่อนด้อย คนเราถ้ามีอำนาจวาสนานะ ความสงสัยมันก็สงสัยอยู่แล้ว ความสงสัยมันก็คือไม่ใช่ นี่มันสงสัยนะ

ถ้ามันเป็นความจริงนะ ความรู้แจ้ง ถ้ามันรู้แจ้ง รู้แจ้งอย่างไร รู้แจ้ง รู้แจ้งมันจะเห็นผิดตั้งแต่ต้นเลยนะ เราเคยภาวนามาเรารู้ เพราะโดยธรรมชาติโดยวิทยาศาสตร์เราก็ศึกษาประวัติครูบาอาจารย์อ่านมาเยอะมาก พออ่านแล้วไปประพฤติปฏิบัติ จิตนี้เป็นนามธรรมๆ พอจิตมันสงบขึ้นมามันไปเห็นตัวมันจริงเข้า เอ๊ะ! ไปถามอาจารย์ว่า “ไหนว่าเป็นนามธรรม มันจับต้องไม่ได้ ทำไมมันจับต้องได้ชัดเจน”

“แล้วใครบอกมันจับต้องไม่ได้ล่ะ”

ก็ความเข้าใจของเราไง ความเข้าใจของเราว่าเป็นนามธรรม นามธรรมคือมันเป็นนามธรรม แต่เป็นจริง นามธรรม สติมันจับ ใส้โฮ! มันชัดเจนมาก เวลามันยกขึ้นสู่วิปัสสนาไป

เห็นนะ ใ้ที่ผิดๆ พลาดๆ ใ้ที่หลงนอกกลุ่มนอกทาง ใ้ที่สร้างภาพร้อยแปด พอมันมาเจอเห็นกายจริง ๆ เข้า ใ้โฮ!

เวลาเราถึงได้แย้งเวลาผู้ที่พูดว่าดูจิตๆ นั้นนะ ดูจิตๆ มันสัญญาทั้งนั้นนะ มันดูความคิดมันไม่ใช่ดูจิต เพราะมันไม่เห็นจิต มันจะเห็นของมันได้อย่างไร เพราะความคิดๆ มันดูความคิดของมัน แล้วเวลาจิตมันสงบแล้ว รู้ที่ไม่พาดพิงอารมณ์ใดๆ ทั้งสิ้น เวลามันไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ใ้โฮ!

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่ดูอยู่ที่ท่านพูด “จิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นจิต” นี่มันสำคัญมากสำคัญมาก แต่คนที่ไม่รู้มันสร้างภาพ ทำไม่ก็จะไม่เห็น เห็นทุกวันเลย มันอยู่ดำตา นี่ไง ความหลงตัวเอง ความเข้าใจของตัวเองร้อยแปดพันเก้า แล้วก็มาเทียบกับธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาเทียบกับธรรมะของครูบาอาจารย์ ใครก็ทำได้ ใครก็พูดได้

ใ้คำพูด ดูสิ ดีแต่พูด ไม่เคยทำ ดีแต่พูด ทำไม่ได้ ใ้ดีแต่พูดๆ พอดีแต่พูดๆ แล้วก็พูดนะ แล้วถ้าพอหลับหลัง เพราะเขาดีแต่พูด เขาก็รู้ว่าเขาไม่รู้ เขาก็ทำไม่ได้ พอทำไม่ได้ขึ้นมาก็เอาสิ่งนี้มาเหน็บแนม

เวลาหลวงตาท่านพูด “หมาบ้า ใ้พวกหมาบ้า”

คำว่า “หมาบ้า” นะ มันลบหลู่ธรรมะ มันพยายามดึงธรรมะให้ต่ำ แต่เวลาหลวงปู่มันเวลาหลวงตาท่านนะ ท่านเคารพธรรมๆ ท่านเห็นนะ ดูสิ เวลาอยู่กับท่าน นั่งเท่าแขน ท่านถามว่าใครนะ เวลาฟังเทศน์โดยที่ไม่ด้วยความเคารพ

เวลาเทศน์ของท่าน ท่านบอกว่าต้องฟังด้วยความเคารพ

ใ้พวกเรานี้แหละ จิตใจป่าเถื่อน เป็นคนเถื่อน เป็นคนเถื่อนคือไม่เคารพธรรม ไม่เคารพธรรมมันเข้าสู่ใจได้ยาก แต่คนทุกคน ดูภาคอีสานสิ คนภาคอีสาน นั้นนะด้วยความเคารพ ด้วยความเคารพ ทุกอย่างมันจะซาบซึ้ง มันจะเข้าถึงใจของตน ฟังธรรมด้วยความเคารพ

แต่พวกเราฟังธรรมด้วยความเสียดสี ด้วยความอวดรู้ ด้วยการแข่งหน้าแข่งหลัง ด้วยการเอามาเป็นเบี่ยงลางเพื่อจะเหยียบขึ้นไป เอาอีโก้ เอาตัวตนของตนยิ่งใหญ่ขึ้นไป นี่ไง มันจะไปรู้อะไร มันกลับข้างเลย มันตรงกันข้าม

แต่ถ้ามันเป็นความจริง ฟังธรรมด้วยความเคารพ ถ้าฟังธรรมด้วยความเคารพ เขาเคารพในสถานที่ เคารพในธรรมวินัย เคารพในอาวุโส ภัณฑะ เขาเคารพของเขานะ คนที่มีธรรมนี้ เขาเคารพนะ เพราะเคารพนั่นคือเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

หลวงตาท่านบอก “ไม่ข้ามหัวพระพุทธเจ้า” ไม่ข้ามหัวพระพุทธเจ้าคือเคารพบูชามาตั้งแต่ต้น ไร่เราเนี่ยเหยียบย่ำไปหมดเลย แล้วบอกว่าเคารพพระพุทธเจ้า ศีksamานี้ได้ ๙ ประโยค ๑๐ ประโยค เคารพพระพุทธเจ้า ไร่กรรมฐานไม่เคารพพระพุทธเจ้า มันไม่ศึกษา

ไม่เคารพนะ กราบไหว้บูชา เวลาอยู่ในป่าในเขา ตานี้เป็นเทียน นี้นี้เป็นรูป ทำวัตรสวดมนต์ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกวัน เวลาจิตสงบแล้วซาบซึ้งในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา “รู้ได้อย่างไรหนอ รู้ได้อย่างไรหนอ” มันทั้งซาบทั้งซึ้ง มันทั้งระลึกถึงบุญถึงคุณของมันเป็นความจริง อย่างนั้นหรือไม่เคารพ

ไร่ที่ศีสamานี้ได้ประกาศนียบัตรมาเต็มๆ แล้วทำอะไรกัน เหยียบย่ำทำลายกันตลอด ไร่คนเคารพมันเคารพจากหัวใจ เคารพจากความจริงใจ เคารพจากคุณธรรมในหัวใจ นี่ความเคารพแท้ๆ แล้วความเคารพแท้ๆ ความเคารพนั้นต้องโฆษณาให้ใครฟัง ต้องเขียนหน้าผากว่าฉันเคารพอย่างนั้นใช่ไหม ไม่ใช่ อยู่ที่พฤติกรรม อยู่ที่การกระทำ อยู่ที่เชิดชูบูชาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาเคารพด้วยพฤติกรรมของเขา เคารพด้วยความเป็นอยู่ของเขา เคารพด้วยชีวิตของเขา เขาเอาชีวิตนี้เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

นี่ฟังธรรมด้วยความเคารพ ฟังธรรมด้วยความเคารพ ถ้าฟังธรรมด้วยความเคารพนะ เท่ากับเราเคารพตัวเอง เราเคารพหัวใจของเรา เราก็เคารพพุทธะในใจของเรา เพราะมันมีคุณค่าขึ้นมาจากจิต จากนิสัย จากการอบรมบ่มเพาะใจของเรา เราดูแลของเราอย่างนั้น นี้ลูกศิษย์กรรมฐาน ลูกศิษย์กรรมฐานเขาทำกันอย่างนั้น แล้วมันเคารพ เคารพจากน้ำใจ นี่ฟังธรรมด้วยความเคารพ

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมๆ นะ ไร่พวกที่ปัญญาหยาบ ปัญญาหยาบหนา ท่านก็เฉยนะ เวลาเห็นคนที่หยาบซ้าก็ใส่แว่นดำซะ

หลวงตาท่านพูดบ่อย “ออกจากวัดใส่แว่นดำ”

คือมันเรื่องของสัตว์ มันกรรมของสัตว์ คนหน้าด้าน ใจมันด้าน มันทำได้ทุกอย่างนะ ปากอ่อนหวาน มารยาทละเหม! สวยงาม ถ้าใจมันด้านมันก็ด้านอยู่อย่างนั้นนะ แล้วเราจะไปพูดกับคนหน้าด้านหรือ พูดไปเถอะ สีซอ เราคุยกับควายรู้เรื่องใหม่ ถ้าเราคุยกับควายไม่รู้เรื่อง เราก็คุยกับคนหน้าด้านไม่รู้เรื่องเหมือนกัน ถ้าคุยไม่รู้เรื่องก็กรรมของสัตว์ ก็เรื่องของเขา เรานะเดี๋ยวนี้เรื่องของเขา ใครจะมารวาก็เรื่องของเขา เรื่องของเขา ไม่เกี่ยว เราก็อยู่ในใจของเรา มันเรื่องของเขา

นี่ ฉะนั้น สิ่งที่ว่าถ้ามันเรื่องของเขา ถ้ามันหยาบซำก็เรื่องของเขา แต่ถ้าคนมันมีอำนาจวาสนา เห็นไหม ด้วยความเคารพ มันเคารพตั้งแต่มันยังไม่เห็นตัวตนนะ มันเคารพตั้งแต่ยังไม่เข้าไปเข้าใกล้ มันเคารพแล้วมันเชื่อฟัง แล้วมันพยายามทำตามแบบที่ว่า อย่างที่หลวงปู่คำดี ท่านรู้ว่ามันไม่ใช่ แล้วมันต้องมีทางไปแต่ไปไม่ถูก คนเรานะ รู้ว่าผิดแล้วอยากไปต่อ แล้วมันไปไม่ได้ หัวใจมันจะเรียกร้องขนาดไหน กับไอ้พวกหน้าด้าน ไร้สาระ

ฉะนั้น วันนี้วันพระ ฟังธรรม ฟังธรรมขึ้นมาก็เพื่อหัวใจของเรา เราตัด เราใช้สติปัญญาแยกแยะของเราเพื่อประโยชน์กับใจดวงนี้ไง ให้จิตใจของเรามีคุณค่า ชาวพุทธ วันพระวันโกนมีค่านะ เพราะมีโอกาสได้ไปวัดไปวา ไปวัดไปวาได้เสียสละ ได้ทำทานของเรา แล้วทำทานมันเป็นอามิส เป็นบุญกุศล แต่เวลาฟังธรรมๆ มันเกิดสติปัญญาขึ้นมา สิ่งที่เป็นสติเป็นปัญญาขึ้นมาในหัวใจ พระพุทธศาสนา ศาสนาแห่งปัญญา ปัญญาให้ชีวิตของเรา ให้หัวใจผ่องแผ้ว อย่าให้มีสิ่งใดกีดขวางให้มีความทุกข์ความยาก เอวัง